

ОУШЪН ВУОНГ

Мимолетно
препестни сме
на земята

Превод от английски език

Красимира Абаджиева

Анишър
ЕГМОНТ

Анишър

Книгата се издава под това лого, запазена марка на ЕГМОНТ.

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизведени под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие: *On Earth We're Briefly Gorgeous*

Copyright © 2019 by Ocean Vuong

All rights reserved.

Превод Красимира Абаджиева

© Егмонт България, 2022

Редактор Вили Вълканова

Коректор Таня Симеонова

Дизайн на корицата Мира Минкова

Предпечат Ваня Димитровска

Издава „Егмонт България“ ЕАД

1142 София, ул. „Фритьоф Хансен“ 9

www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Инвестпрес“ АД, София, 2022

Тираж: 1500 бр.

ISBN 978-954-27-2747-7

На майка ми

*Да видим дали ще мога да ти съградя център
с тези думи като къс земя и живота си като
крайпътен камък.*

Чиу Мяоджин

*Искам да ти кажа истината и вече съм ти
разказвала за широките реки.*

Джоун Дидиън

ПЪРВА ЧАСТ

Н ека започна отново.

Мила мамо,

Пиша, за да стигна до теб – дори ако всяка следваща дума ме отдалечи още повече от там, където се намираш. Пиша, за да те върна в онзи ден във Вирджиния, на отбивката на магистралата, където стоеше вцепенена пред препарираната еленска глава над автомата за газирани напитки до тоалетните, а рогата хвърляха сянка върху лицето ти. Не спря да клатиш глава в колата:

– Не разбирам защо го правят. Не виждат ли, че е труп! Трупове се заравят, а не се оставят да висят во веки веков.

Спомням си как се взря в черните стъклени очи и видя отражението си – цялото си тяло, с очертания, изкривени в безжизненото огледало. Потресе те не гротескно набитата отрязана глава, а препарирането като възплъщение на смърт без край, на смърт, която не спира да умира, докато минаваме покрай нея, за да се облекчим в тоалетната.

Пиша, тъй като са ми казвали никога да не започвам изречение със *защото*. Но аз не исках да напиша изречение, аз исках да се освободя. Защото съм чувал, че свободата е не друго, а разстоянието между ловеца и жертвата.

Есен. Някъде над Мичиган лети колония пеперуди монарх. Те са повече от петнайсет хиляди и са в началото на ежегодната си миграция на юг. За два месеца – от септември до ноември – пеперудите размахват неуморно криле над Южна Канада, прелитат през Съединените щати и стигат до централно Мексико, където зимуват.

Кацат сред нас, на первазите, на плетените телени огради, на все още зашеметеното от тежестта на току-що простряното пране въже, на избелелия син гюрук на старо шеви, а крилата им бавно се сгъват, сякаш се прибират, но в миг отново се разперват и политат.

Само една нощ със слана стига, за да убие цяло поколение. Ще рече, че оцеляването е въпрос на време и на възможността да улучиш точния момент.

Веднъж, когато бях на пет или шест, реших да се пошегувам и изскочих срещу теб иззад вратата в коридора. Извиках „Бум!“. Ти изпищя с разкривено от ужас лице, изкриви се, разплака се, хвана се за гърдите и се облегна на вратата, за да си поемеш дъх. Аз стоях смутен, с килната на главата детска каска – малък американец, имитиращ сцена от нещо видно по телевизията. Не знаех, че войната е все още в теб, а и изобщо не знаех за нея, не знаех, че настанила се веднъж, тя никога не си отива, а ехти със звук, който излиза от устата на собствения ти син. Бум.

Бях в трети клас, когато с помощта на госпожа Калахан, учителката ми по английски като втори език, прочетох първата книга, която ми хареса – *Thunder Cake** от Патриша Полако разказва историята на едно момиченце и баба му, които не се плашат от задаващата се на зеления хоризонт буря и вместо да залостват прозорците и да заковават вратите, сядат и правят торта. Бях озадачен от това безразсъдно, но дръзко противопоставяне на разума. Госпожа Калахан стоеше зад мен, тихо редеше думите в ухото ми и аз се потапах все повече в потока на езика. Историята се нижеше, бурята връхлиташе заедно с гласа на учителката, а после връхлиташе още веднъж, докато повтарях думите. Да направиш торта в окото на бурята. Да се подслаждаш със захар на ръба на опасността.

---

* „Торта от мълници“ (англ.) – Бел. ред.

Трябва да съм бил на четири, когато ме удари за първи път. Ръка, светкавично движение, сепване. Устата ми, парещата болка от плесницата.

Помниш ли, когато се опитах да те науча да четеш така, както ме учеше госпожа Калахан – доближих устни до ухото ти и думите се заплъзгаха под сенките ни. Това действие – син учи майка си – обърна наопаки йерархията и заедно с нея и идентичността ни, но нали живеехме в тази страна, тя и без това беше вече несигурна и ограничена. След трудното начало, запъването, разкривените и залостени в гърлото ти изречения дойде и срамът от провала. Ти затвори книгата със замах, дръпна се и каза с измъчено лице:

– Няма нужда да чета. Защото мога да *виждам!* И това ми помага да се оправям в живота, нали така!

Случаят с дистанционното. Синята подутина на ръката ми и как излъгах учителите: „Паднах, докато играехме на гоненица“.

Когато беше на четиристотин и шест, неочаквано пожела да рисуваш.

– Да идем до „Уолмарт“, трябва ми албуми за оцветяване.

Месеци наред изпълваше разстоянието между ръцете си с цветове, които не можеше да произнесеш: *маджента, вермилион, мари-голд, пютър, джунитър, синъмън...* Всеки ден седеше с часове над ливади, ферми, Париж, два коня сред разлюляно от вятъра поле, глава на момиче с черна коса и с лице, което остави неоцветено, бяло... Окачваше картините в цялата къща и тя заприлича на класна стая в начално училище. Попитах те: „Защо оцветяваш? И защо сега?“. Ти остави сапфирения молив и замечтано погледна полуоцветената градина пред себе си. „Потапям се в картината за малко, но продължавам да чувствам всичко. И съм все още тук, в стаята.“

Веднъж ме уцели в главата с кутия лего. Дървото се опръска с капки кръв.

А когато веднъж оцветяваше една къща на Томас Кинкейд, ти ме попита:

– Някога рисувал ли си сцена? Представял ли си себе си в онава, което твориш? Наблюдавал ли си се отстрани – как навлизах все по-навътре, все по-надълбоко в картината и как се отдалечавах от

себе си?

Как можех да ти обясня, че това, за което говореше, е писането? Как можех да ти кажа, че всъщност сме толкова близки, че макар да ставаше дума за различни неща, сенките на нашите ръце се сливаха?

– Извинявай – каза ти и превърза главата ми. – Хайде, облечи си якето, отиваме в „Макдоналдс“.

Главата ми туптеше, но въпреки това топах пилешките хапки в кетчупа, а ти ме гледаше.

– Нали трябва да пораснеш и да станеш силен!

Вчера прочетох отново „Дневник на скръбта“ от Ролан Барт – книгата, която писал всеки ден в годината, в която майка му умряла. *Виждах как тялото на майка ми боледува и умира...* В този миг спрях да чета. И реших да ти пиша. На теб, която си още жива.

Ако ти останеха пари, след като платеше сметките, в последната събота на месеца двамата се отправахме към мола. Хората се издокарваха за черковна служба или за вечерно парти, а ние се наконтвахме за търговския център до магистрала I-91. Ти ставаше рано, гримираше се един час, обличаше си най-хубавата черна рокля с пайети, слагаше единствените си златни обици с форма на халки и обуваше черните ламелни обувки. После клякаше пред мен, намазваше косата ми с шепа брилянтин и я сресваше настрани.

Никой в мола не би допуснал, че всъщност пазарувахме в магазина на ъгъла на Франклин Авеню, където на прага се въргаляха касови бележки, основни храни като млякото и яйцата бяха тройно по-скъпи в сравнение с предградията, и набръчканите, натъртени ябълки бяха в напоен с кръв кашон, смъкнат от контейнерите със свински пържоли, в които ледът се беше разтопил.

– Ще си вземем от скъпите – кимаше ти към щанда с Godiva. Избирахме пет-шест шоколадови бонбона и ги пускахме в малка хартиена торбичка. Много често това беше единствената ни покупка. После се разхождахме в мола и си подавахме бонбоните със сладки и покафенели от шоколада пръсти. – Ето така трябва да се наслаждава-